

**การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย
ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**

**ASSESSMENT OF NEEDS AND GUIDELINES FOR SAFE SCHOOL ADMINISTRATION BY
SCHOOL ADMINISTRATORS. PRIMARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE
CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, AREA 3**

ปภังกร ไชยวงศ์

Paphangkon Chaiwong

มหาวิทยาลัยพะเยา

Phayao University, Thailand

Received: 2025-05-03

Revised: 2025-05-07

Accepted: 2025-05-07

Corresponding Author's Email: 66205199@up.ac.th

เบอร์โทร : 084-043-4600

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 และแบบสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายคือผู้บริหารโรงเรียน 139 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาปลอดภัย 139 คน รวมทั้งสิ้น 278 คน โดยใช้การกำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแบบจำแนกองค์ประกอบ ส่วนข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือภัยจากความรุนแรง รองลงมาคืออุบัติเหตุ และผลกระทบทางสุขภาพ ส่วนที่ต่ำสุดคือการละเมิดสิทธิ 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ประกอบด้วย การจัดการความรุนแรงด้วยมาตรการชัดเจนและการคัดกรองนักเรียน การป้องกันอุบัติเหตุผ่านการอบรมและตรวจสอบจุดเสี่ยง การคุ้มครองสิทธิด้วยระบบร้องเรียนและพัฒนาทักษะป้องกันตนเอง และการดูแลสุขภาพด้วยการส่งเสริมสุขภาพจิตและระบบส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

Abstract

This research aimed to: 1) assess the essential needs for implementing safe school operations among primary school administrators under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3; and 2) study approaches to improving safe school management by these administrators. The study employed a mixed-methods design using research instruments including a questionnaire—with an IOC ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.965—and interviews. The target group consisted of 139 school administrators and 139 teachers responsible for the safe school project, totaling 278 participants, selected through purposive sampling. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and needs assessment through factor classification. Qualitative interview data were analyzed via content analysis.

The research findings revealed that; 1) the highest priority need was addressing violence, followed by accidents and health impacts, while rights violations ranked lowest, and 2) the safe school management approach includes clear violence prevention measures and student screening; accident prevention through training and risk inspections; rights protection via complaint systems and self-defense skill development; and health care through mental health promotion and referral to specialists.

Keywords: Safe School Administration; under the Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 3

บทนำ

ปัจจุบันสถานศึกษาต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ความรุนแรง การกลั่นแกล้ง ยาเสพติด และภัยพิบัติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านการศึกษาและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและบุคลากร Nongnaps (2022) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 1 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาสร้างระบบดูแลและป้องกันภัยอย่างเป็นระบบ Ministry of Education (2021) แม้จะมีนโยบาย Quick Win 7 และแนวทาง 3 ป (ป้องกัน ปลุกฝัง ปราบปราม) แต่หลายพื้นที่ยังขาดข้อมูลชัดเจนเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน สถานศึกษาปลอดภัย Vichit (2022) ซึ่งสะท้อนถึงช่องว่างขององค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการในระดับพื้นที่

พื้นที่วิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ครอบคลุม 5 อำเภอ และเผชิญกับความเสี่ยงจากภัย 4 กลุ่ม ได้แก่ ความรุนแรง อุบัติเหตุ การละเมิดสิทธิ และผลกระทบด้านสุขภาพ (World Health Organization, 2017) จากประสบการณ์ภาคสนามของผู้วิจัยพบว่า การดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยในพื้นที่ยังต้องการ

การสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Suwannee (2021) ที่เน้นการพัฒนาแนวทางเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของผู้บริหารในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง การศึกษาครั้งนี้มุ่งเป้าไปที่การตอบคำถามว่า “ผู้บริหารต้องการอะไรในการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย”

ผลการวิจัยคาดว่าจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารที่สอดคล้องกับสภาพจริงในพื้นที่ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับกระทรวง โดยเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับความปลอดภัยในสถานศึกษา และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากรในระยะยาว (Piyanuch, 2022)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้บริหาร 139 โรงเรียน จำนวน 139 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาปลอดภัยของโรงเรียน 139 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงราย รวมเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 278 คน

2.เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการศึกษาการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จังหวัดเชียงราย ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย 4 ด้าน

- 1.1. ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์
- 1.2. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ
- 1.3. ภัยที่เกิดจากการถูก ละเมิดสิทธิ
- 1.4. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ

โดยมีลักษณะเป็นแบบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ให้คะแนน

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 2: ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

ส่วนที่ 3: ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

ส่วนที่ 4: ภัยที่เกิดจากการถูก ละเมิดสิทธิ

ส่วนที่ 5: ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ

3.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเอกสาร ความหมาย แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยสถานศึกษา

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1. มาตรการป้องกันปลุกฝังและปราบปรามภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 2. มาตรการป้องกันปลุกฝังและปราบปรามภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ 3. มาตรการป้องกันปลุกฝังและปราบปรามภัยที่เกิดจากการถูก ละเมิดสิทธิ 4. มาตรการป้องกันปลุกฝังและปราบปรามภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการสร้างเครื่องมือ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา เพื่อได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ กับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของภาษา จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีการเลือกคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญมาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการโดยผู้เชี่ยวชาญ ไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน ตามแนวคิดการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งมีความตรงของเนื้อหา นำไปใช้ในงานวิจัย และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามไปทดลอง (try-out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

9. นำข้อมูลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและผู้บริหารสถานศึกษา

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแนบ QR Code ลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย จากการส่งแบบสอบถาม จำนวน 139 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากแบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms) มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. ผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและนำข้อมูลไปวิเคราะห์และสรุปผลต่อไป

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัด ระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ได้แก่ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลประเมินความต้องการจำเป็นการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษามาเพื่อพัฒนาเป็นแนวทาง

6.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีสูตร ดังนี้
 - 1.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.)
3. สถิติ Priority Needs Index (PNI)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นการดำเนินงานสถานศึกษา ปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการ สถานศึกษาปลอดภัยในระดับมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มภัย 4 ด้าน พบว่า กลุ่มภัยที่มีระดับความต้องการ จำเป็นมากที่สุด คือ ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ รองลงมา ได้แก่ ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ และภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ ตามลำดับ

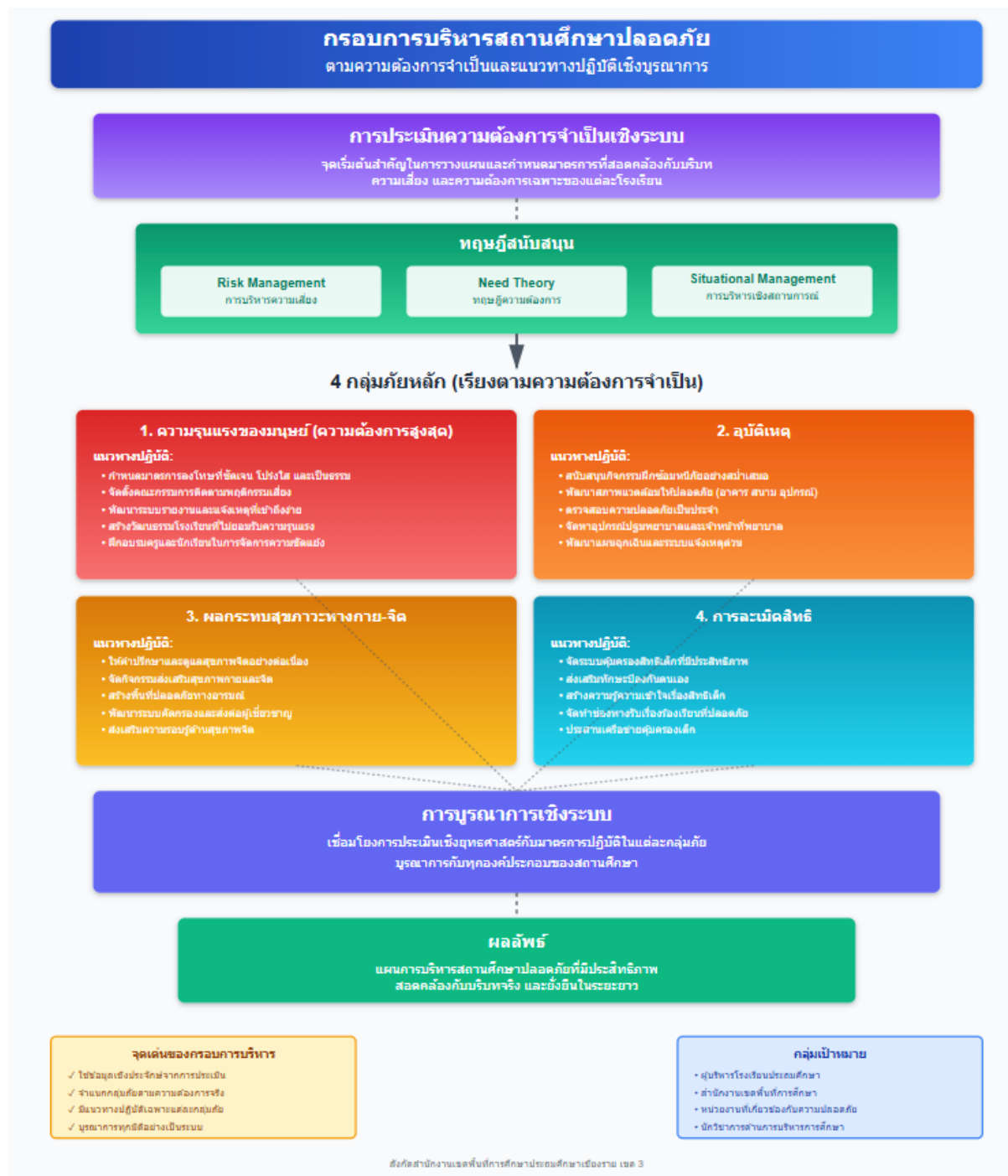
วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยสามารถสรุปได้ เป็นรายกลุ่มภัย ดังนี้ภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ควรกำหนดมาตรการลงโทษที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการติดตามพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อความรุนแรงภัยจากอุบัติเหตุ ควรส่งเสริม การจัดกิจกรรมฝึกซ้อมหนีภัย การอบรมความปลอดภัย และการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อ ความปลอดภัย ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ ควรส่งเสริมทักษะการป้องกันตนเองให้กับนักเรียน พร้อมจัดระบบ ดูแลคุ้มครองสิทธิอย่างเป็นรูปธรรม ภัยจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ ควรส่งเสริมทักษะ การจัดการความเครียด การให้คำปรึกษา และการดูแลสุขภาพจิตในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3” ครั้งนี้ ได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่เน้นความสำคัญของกรอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยบนพื้นฐานของการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง แม้ว่าผู้บริหารจะตระหนักถึงภาพรวมของความปลอดภัย แต่ยังขาดข้อมูลเชิงลึกในการจำแนกตามกลุ่มภัยต่าง ๆ การประเมินเชิงระบบจึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญ เพื่อให้การวางแผนและการกำหนดมาตรการมีความสอดคล้องกับบริบท ความเสี่ยงและความต้องการเฉพาะของแต่ละโรงเรียนอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยแบ่งกลุ่มภัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ความรุนแรงของมนุษย์ อุบัติเหตุ การละเมิดสิทธิ และผลกระทบทางสุขภาพทางกาย-จิต พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดในเรื่องการจัดการความรุนแรง รองลงมาคืออุบัติเหตุ สุขภาวะ และการละเมิดสิทธิ ตามลำดับ จากนั้นได้เสนอแนวทางปฏิบัติเชิงคุณภาพเฉพาะแต่ละกลุ่มภัย เช่น กำหนดมาตรการลงโทษที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม พร้อมจัดตั้งคณะกรรมการติดตามพฤติกรรมเสี่ยง สนับสนุนกิจกรรมฝึกซ้อมหนีภัย พัฒนาสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ส่งเสริมทักษะป้องกันตนเอง จัดระบบคุ้มครองสิทธิ ตลอดจนให้คำปรึกษาและดูแลสุขภาพจิตอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่จึงนำเสนอ “กรอบการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยตามความต้องการจำเป็นและแนวทางปฏิบัติเชิงบูรณาการ” ที่บูรณาการระหว่างการประเมินเชิงยุทธศาสตร์กับมาตรการปฏิบัติในแต่ละกลุ่มภัย โดยไม่แยกการบริหารความปลอดภัยเป็นกิจกรรมเดี่ยว แต่เป็นกระบวนการเชื่อมโยงกับทุกองค์ประกอบของสถานศึกษา ทฤษฎีสนับสนุน ได้แก่ แนวคิดบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) และการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management) อันจะช่วยให้แผนการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทจริง และยั่งยืนในระยะยาว

แผนภาพ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้ความสำคัญกับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัยในระดับสูง สะท้อนถึงความตระหนักในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ทั้งด้านกายภาพและจิตใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจถึงความสำคัญของการสร้างความปลอดภัยในการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน Office of the Basic Education Commission (2021) ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe School) ครอบคลุมทั้งการป้องกันความรุนแรง อุบัติเหตุ การละเมิดสิทธิ และผลกระทบทางสุขภาพ

1.1 ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

ผลจากการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการด้านการป้องกันภัยจากความรุนแรงของมนุษย์มีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยเฉพาะมาตรการการมีบทลงโทษผู้กระทำผิดที่เหมาะสม การคัดกรองและเฝ้าระวังนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และการส่งเสริมการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานการณ์ความรุนแรงในสังคมปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้บริหารตระหนักถึงความจำเป็นในการมีมาตรการที่เข้มงวดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Srisawat (2019) ที่ชี้ว่า การบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านความปลอดภัยต้องมีระบบการป้องกันการใช้ความรุนแรงและส่งเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสันติควบคู่กัน ในส่วนของมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการสร้างกฎระเบียบที่พบว่ามีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารยังคงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบมีผู้บริหารเป็นศูนย์กลาง (Top-down) มากกว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งอาจขัดกับ แนวทางของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education (2021) ที่ เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง

1.2 ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

ผลจากการวิจัยพบว่า ด้านภัยจากอุบัติเหตุมีความต้องการจำเป็นในระดับสูงเช่นกัน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักเรื่องความปลอดภัย การตรวจสอบอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ และการเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยที่พร้อมใช้งาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุบัติเหตุเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cohen และ Barth (2017) ที่พบว่า การมีมาตรการด้านกายภาพและการฝึกอบรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องช่วยลดอุบัติเหตุในสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การมีระบบสอบสวนและวิเคราะห์สาเหตุของอุบัติเหตุได้รับการประเมินความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่อาจมุ่งเน้นไปที่การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุมากกว่าการจัดการเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้ว ทั้งที่ในความเป็นจริง แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยสากล เช่น ระบบ SHE Management (Safety, Health, Environment) ของ International Labour Organization (ILO) เน้นการวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อนำไปสู่การป้องกันซ้ำ

1.3 ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

ผลจากการวิจัยพบว่า ด้านภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการป้องกันตนเอง การประสานงานกับหน่วยงานคุ้มครองเด็ก และการส่งเสริมการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการปกป้องคุ้มครองผู้เรียนจากภัยคุกคามและการถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสำคัญมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ที่เน้นให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการคุกคามและการละเมิดสิทธิในทุกรูปแบบ การมีระบบคัดกรองบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อซึ่งพบว่ามีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ข้อจำกัดด้านทรัพยากร เช่น บุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ซึ่งขัดแย้งกับ งานวิจัยของ Chaiwong (2018) ที่ชี้ให้เห็นว่าการควบคุมการเข้า-ออกสถานศึกษาเป็นแนวทางสำคัญในการลดความเสี่ยงจากการละเมิดสิทธิและความปลอดภัยเช่นกัน

1.4 ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ

ผลจากการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการด้านผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิตใจ พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการความเครียด การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ และการมีระบบดูแลสุขภาพจิตนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญของสุขภาพทางจิตใจที่มีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการโดยรวมของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Suksamran (2022) ที่พบว่าการเสริมสร้างสุขภาพทางอารมณ์ในนักเรียนช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม การคัดกรองภาวะซึมเศร้าในนักเรียนที่ได้รับการประเมินความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจสะท้อนถึง ความท้าทายในการนำเครื่องมือทางจิตวิทยามาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา หรืออาจเกิดจากข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตเด็ก

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัยที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์

จากผลการวิจัยพบว่า มาตรการที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การมีมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม แนวทางในการพัฒนา ได้แก่ การกำหนดมาตรการลงโทษที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม พร้อมทั้งเน้นการบูรณาการการให้คำปรึกษาควบคู่ไปกับการลงโทษ เพื่อแก้ไขพฤติกรรมอย่างยั่งยืน โดยควรสร้างระบบติดตามผลเพื่อป้องกันพฤติกรรมซ้ำ และใช้มาตรการเชิงบวก เช่น การบำเพ็ญประโยชน์ แทนการลงโทษที่รุนแรงเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การลงโทษที่ไม่เหมาะสมอาจนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น การบูรณาการการให้คำปรึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขที่ต้นเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Janruang (2023) ซึ่งระบุว่ามาตรการลงโทษที่ชัดเจน โปร่งใส และคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาและลดอัตราความรุนแรงในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังควรอบรมครูเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองเด็กและการดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิเด็ก (Wongsakul, 2022)

2.2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ

จากผลการวิจัยพบว่ามาตรการที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน แนวทางสำคัญ ได้แก่ การจัดอบรมซ้อมหนีไฟ การอบรมปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการบูรณาการเรื่องความปลอดภัยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูควรเป็นตัวอย่างที่ดีด้านความปลอดภัย และควรมีแผนรองรับอย่างต่อเนื่อง พร้อมประเมินผลเพื่อปรับปรุงกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสร้างความตระหนักรู้และทักษะการเอาตัวรอดที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานสำคัญในการป้องกันและลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Chaiwong (2018) ที่ชี้ว่า การบูรณาการเรื่องความปลอดภัยในบทเรียนประจำวัน และการฝึกซ้อมสถานการณ์จำลองบ่อยครั้ง ช่วยลดอุบัติเหตุในโรงเรียนได้จริง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมต้น

2.3 ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ

ผลการวิจัยพบว่ามาตรการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการป้องกันตนเอง แนวทางสำคัญ ได้แก่ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ฝึกทักษะปฏิเสธ การขอความช่วยเหลือ และการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิส่วนบุคคล โดยควรบูรณาการกิจกรรมเหล่านี้ในวิชาสุขศึกษา หรือกิจกรรมแนะแนว นอกจากนี้ควรมีระบบให้คำปรึกษาอย่างเป็นมิตรต่อเด็ก และส่งเสริมบทบาทของครูประจำชั้นในการเฝ้าระวังความเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเสริมสร้างทักษะการป้องกันตนเองจะช่วยให้เด็กสามารถรับมือกับสถานการณ์เสี่ยงและปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Pholsiri (2023) ที่ระบุว่า การพัฒนาทักษะป้องกันตนเองของนักเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นเกราะป้องกันสำคัญต่อการถูกล่วงละเมิด โดยเฉพาะเมื่อนำมาใช้ร่วมกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีส่วนร่วมจากชุมชน ทั้งนี้ควรประสานกับหน่วยงานภายนอก เช่น พม. หรือ มูลนิธิคุ้มครองเด็ก เพื่อจัดการอบรมและช่วยเหลือในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ละเมิดสิทธิ (Pongpaksin, 2020)

2.4 ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ

จากผลการวิจัยพบว่ามาตรการที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การส่งเสริมทักษะการจัดการความเครียด แนวทางในการดำเนินการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมระบายอารมณ์ผ่านศิลปะ ดนตรี หรือการออกกำลังกาย การอบรมครูให้สามารถรับฟังและประเมินสัญญาณความเครียดของนักเรียนเบื้องต้น และการจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างมีระบบ รวมถึงการประสานกับหน่วยงานด้านสุขภาพจิต เช่น โรงพยาบาลหรือศูนย์สุขภาพจิตประจำจังหวัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความเครียดและปัญหาสุขภาพจิตส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก การส่งเสริมทักษะการจัดการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Rattanapong (2021) ที่เสนอว่า การเสริมสร้างความสามารถในการจัดการอารมณ์และความเครียดในเด็กประถมศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงบวกในระยะยาว และสามารถลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อความรุนแรงและการใช้สารเสพติดได้อย่างมีนัยสำคัญ

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัยในระดับสูง ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งด้านกายภาพและจิตใจ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงแค่การป้องกันภัยจากอุบัติเหตุหรือความรุนแรงเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิและการดูแลสุขภาพทางกายและจิตใจของนักเรียนอีกด้วย ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ การวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความจำเป็นในการมีมาตรการที่เข้มงวดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา โดยมาตรการสำคัญที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การลงโทษผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม การคัดกรองและเฝ้าระวังนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และการส่งเสริมการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นธรรมในสถานศึกษา โดยการบูรณาการการให้คำปรึกษาควบคู่ไปกับการลงโทษจะช่วยแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ผลการวิจัยในด้านนี้ชี้ให้เห็นว่า การสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยให้นักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยการอบรมซ้อมหนีไฟ การฝึกปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการบูรณาการเรื่องความปลอดภัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ถือเป็นแนวทางสำคัญในการลดอุบัติเหตุในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังควรมีการประเมินผลและปรับปรุงกิจกรรมความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่ามาตรการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ การวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการป้องกันตนเองและการเสริมสร้างความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะการปฏิเสธและขอความช่วยเหลือ รวมถึงการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในโรงเรียนและการบูรณาการกิจกรรมเหล่านี้เข้าไปในหลักสูตร ซึ่งสามารถช่วยเสริมสร้างการปกป้องสิทธิของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพกายและจิตใจ ผลการวิจัยระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทักษะการจัดการความเครียด ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยการจัดกิจกรรมที่ช่วยผ่อนคลาย เช่น การฝึกสมาธิ การทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือการจัดโซนผ่อนคลายในโรงเรียน การอบรมครูให้สามารถสังเกตและดูแลนักเรียนที่มีภาวะเครียดได้อย่างเหมาะสม ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญในการดูแลสุขภาพทางจิตของนักเรียน

จากผลการวิจัยทั้งหมดนี้ สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัยต้องใช้มาตรการหลายด้านที่มีความสอดคล้องและครบถ้วน ทั้งในด้านการป้องกัน การปลูกฝัง และการเฝ้าระวัง โดยต้องมีการสนับสนุนกลไกที่ยั่งยืนจากความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนรอบข้าง ซึ่งจะช่วยในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยยืนยันว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักรู้สูงต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัย ซึ่งครอบคลุมมิติที่หลากหลาย ตั้งแต่ความปลอดภัยทางกายภาพ จิตใจ การป้องกันภัยจากความเสี่ยง อุบัติเหตุ การละเมิดสิทธิ ไปจนถึงการดูแลสุขภาพของนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้:

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา: ควรมีบทบาทในการสนับสนุนองค์ความรู้งบประมาณ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการความปลอดภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้สามารถปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา: ควรนำผลการวิจัยไปเป็นกรอบแนวคิดในการวางแผนและดำเนินงานด้านความปลอดภัย โดยบูรณาการมาตรการความปลอดภัยเข้าสู่กิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นความปลอดภัยต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา: การตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับชุมชนและผู้ปกครอง: การเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และการร่วมกันเฝ้าระวัง จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความปลอดภัยให้กับนักเรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาในแต่ละด้านของภัยคุกคาม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปพิจารณาในการกำหนดนโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น การเน้นมาตรการลงโทษที่เหมาะสมควบคู่กับการให้คำปรึกษาในด้านความรุนแรง การสร้างความตระหนักและการฝึกทักษะในด้านอุบัติเหตุ การพัฒนาทักษะการป้องกันตนเองและการให้ความรู้เรื่องสิทธิในด้านการละเมิดสิทธิ และการส่งเสริมทักษะการจัดการความเครียดและการดูแลสุขภาพจิตในด้านสุขภาวะ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาปลอดภัยของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาในการป้องกันความรุนแรงและการละเมิดสิทธิ

2.2 ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการสุขภาพจิตและความเครียดของครูในสถานศึกษา

2.3 ควรวิจัยพัฒนาและศึกษาหลักสูตรการเสริมสร้างความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุในสถานศึกษา

References

- Chaiwong, P. (2018). Access control in schools to reduce safety risks. *Early Childhood Education Journal*, 12(2), 45-60.
- Cohen, J., & Barth, J. M. (2017). School safety and injury prevention: A systematic review of intervention effectiveness. *Journal of School Health*, 87(11), 864-876.
- International Labour Organization. (2020). *SHE Management (Safety, Health, Environment) guidelines for schools*. ILO Publications.
- Janruang, S. (2023). Transparent disciplinary measures for violence prevention in schools. *Educational Research Journal*, 15(1), 78-92.
- Ministry of Education, Thailand. (2021). *National Strategy Plan Part 1: Safe School Development*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Nongnapas, S. (2022). Emerging threats in schools: Violence and bullying. *Journal of Management Studies*, 10(3), 112-125.
- Office of the Basic Education Commission. (2021). *Guidelines for Safe School Implementation*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2021). *Handbook on Student Participation in School Administration*. Bangkok: Ministry of Education.
- Pholsiri, K. (2023). Self-protection skills development for primary students. *Journal of Child Protection*, 8(3), 201-215.
- Piyanuch, W. (2022). Impact of school safety on students' quality of life. *Journal of Education*, 18(2), 34-50.
- Pongpaksin, R. (2020). Collaboration between schools and child protection agencies. *Social Work Journal*, 11(1), 33-48.
- Rattanapong, S. (2021). Stress and emotional management in primary students. *Journal of Educational Psychology*, 16(4), 220-235.
- Srisawat, N. (2019). Violence prevention systems in schools: Peaceful approaches. *International Journal of School Safety*, 5(2), 90-105.
- Suksamran, P. (2022). Emotional well-being and academic achievement. *Journal of Educational Psychology*, 13(3), 145-160.
- Suwannee, J. (2021). Context-based models for safe school administration. *Journal of Educational Administration*, 7(2), 89-104.
- United Nations. (1989). *Convention on the Rights of the Child*. New York: UN General Assembly.
- Vichit, B. (2022). Gaps in school safety management. *Social Studies Journal*, 14(4), 155-170.

Wongsakul, A. (2022). Teacher training on child protection laws. *Journal of Education Law*, 6(2), 77-92.

World Health Organization. (2017). *School safety and security: A practical guide*. WHO Regional Office for South-East Asia.